

บทที่ 5

อภิปรายผลการวิจัย

บทนี้จะกล่าวถึง สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา ตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ทั้ง 12 ด้าน

1.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามตัวแปรสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา คือ บุคลากรภายในสถานศึกษา ผู้แทนประชาชน ผู้แทนองค์กร และผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา

1.4 เพื่อรวบรวมปัญหา ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา

2. สมมติฐานการวิจัย

2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานต่างกัน

2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นคณะกรรมการในสถานศึกษาที่ขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานต่างกัน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2543 ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 5,205 คน แยกเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษา 1,041 คน ผู้แทนประชาชน 1,388 คน ผู้แทนองค์กร 1,388 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 1,388 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

3.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 361 คน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) แล้วเทียบสัดส่วนตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาแล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แยกเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษา 73 คน ผู้แทนประชาชน 96 คน ผู้แทนองค์กร 96 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 96 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการเลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ชุด

3.3.1 เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็นสองตอน ดังนี้

3.3.1.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับเพื่อต้องการทราบระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามภาระหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ใน 12 ด้าน

- ก. กำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ
- ข. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาจำนวน 4 ข้อ
- ค. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น จำนวน 4 ข้อ
- ง. กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ
- จ. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 ข้อ

ฉ. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ จำนวน 3 ข้อ

ช. เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหาร จำนวน 9 ข้อ

ซ. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 5 ข้อ

ฅ. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน จำนวน 10 ข้อ

ญ. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ฎ. แต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงาน จำนวน 5 ข้อ

ฏ. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 3 ข้อ

3.3.1.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบคำถามปลายเปิดเพื่อถามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามภาระหน้าที่ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ทั้ง 12 ด้าน

3.3.2 แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อนำไปสัมภาษณ์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ทั้ง 12 ด้าน

3.4 คุณภาพเครื่องมือ

คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน แล้วนำไปทดลองกับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น ด้านกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา .8423 ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา .9007 ด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น .9048 ด้านกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา .9263 ด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน .9224 ด้านส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ .8622

ด้านเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหาร .9173 ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น .9554 ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน .9030 ด้านให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา .9479 ด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงาน .8758 ด้านปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย .9318 รวมทั้งฉบับ ค่าความเชื่อมั่น .9712

3.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.5.1.1 ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนราธิวาส

3.5.1.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว จะไปปรับแบบสอบถามคืนหลังจากส่งไปแล้ว 2 สัปดาห์

3.5.1.3 นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัย

3.5.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.5.2.1 กำหนดตารางการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยประสานงานเพื่อนัด วัน เวลาการสัมภาษณ์

3.5.2.2 ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ ตามวัน เวลา ดังกล่าว

3.5.2.3 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยตนเอง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science/Personal Computer Plus) ในการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่นและค่าการทดสอบค่าเอฟ เมื่อพบความแตกต่าง แล้วทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method) โดยการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.6.1 หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส

3.6.2 หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ และรายด้าน พร้อมทั้งเสนอข้อมูล ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3.6.3 หาค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส ที่มีสถานภาพต่างกัน ขนาดสถานศึกษาต่างกัน เมื่อพบ ความแตกต่างแล้วทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พร้อมทั้งเสนอข้อมูล ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3.6.4 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) คำถามปลายเปิดที่ถามเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามภาระหน้าที่ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ใน 12 ด้าน แล้วนำมาแจกแจงความถี่ แล้วสรุปรวบรวมปัญหาข้อเสนอแนะแล้วนำมา เรียงลำดับจากข้อมูลที่ผู้เสนอมากที่สุดไปหาข้อมูลที่ผู้เสนอน้อยนำเสนอผลตามลำดับความถี่ในรูป ตาราง

3.6.5 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ผู้วิจัยนำมา วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาสรุปผลการสัมภาษณ์

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านส่งเสริมและสนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ด้านกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ด้านให้ความเห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการเพื่อ การดำเนินงาน ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ด้านเสนอแนวทางและ มีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและ เด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำ สารหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

1.1 ด้านกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา

จากผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ข้อร่วมวางแผนในการป้องกันรักษาทรัพย์สินของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ข้อเสนอความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการด้านการศึกษาของชุมชน ข้อร่วมวางแผนในการปรับปรุงอาคารสถานที่ ข้อร่วมพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ตามลำดับและข้อร่วมพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2 ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

จากผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานข้อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อร่วมหรือให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนของสถานศึกษา ข้อร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาตามลำดับ และข้อพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3 ด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาข้อร่วมพิจารณาเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร ข้อเสนอแนะวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และข้อร่วมพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.4 ด้านการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ข้อให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามแผน โครงการของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด

รองลงมาคือ ชื่อนำผลการติดตามและประเมินผลเพื่อวางแผนปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา ข้อติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี ข้อร่วมรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาตามลำดับ และข้อ ร่วมประเมินโครงการพิเศษหรือโครงการตามนโยบายของกระทรวงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.5 ด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษา โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ข้อเสนอแนะให้โรงเรียนชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงแนวปฏิบัติของผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.6 ด้านส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานข้อเสนอความคิดเห็นแก่สถานศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองในการดูแลให้ความช่วยเหลือส่งเสริมนักเรียน เด็กพิการเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และข้อ การประสานกับหน่วยงานราชการเพื่อให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมนักเรียนเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.7 ด้านเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหาร

จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ข้อร่วมมือกับครูเพื่อหาวิธีการให้ผู้ปกครองสนใจ และดูแลให้นักเรียนทำงานตามที่ครูมอบหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือร่วมพิจารณาให้ความเห็นในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน ข้อร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ความรู้แก่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และข้อ ประสานงานกับส่วนราชการต่างๆ เชิญเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้กับนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.8 ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะแหล่งทรัพยากรเพื่อศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อให้ความเห็นชอบแผน ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ข้อเสนอแนะแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ข้อพิจารณากำหนดมาตรการการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาตามลำดับ และข้อร่วมรายงานผลการ ดำเนินงานการประสานการระดมทรัพยากรเพื่อศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.9 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงาน ข้อประสานงานกับสถานศึกษาเพื่อให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่และอุปกรณ์ในการจัด กิจกรรมต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อเป็นสื่อกลางชี้แจงให้ประชาชนและชุมชนเข้าใจ จุดมุ่งหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา ข้อประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนใน ท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาสถานศึกษาตามลำดับ ข้อประสานให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ใช้สถานศึกษาเพื่อให้บริการแก่ชุมชนและข้อเสนอแนะให้สถานศึกษาเป็นผู้ประสานงานเพื่อแก้ ปัญหาของชุมชนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.10 ด้านให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี

จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงานข้อนำผลการติดตามและประเมินผลเพื่อวางแผนปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของ สถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนิน งานประจำปีของสถานศึกษา ข้อร่วมเผยแพร่ผลการดำเนินงานประจำปีต่อชุมชน ข้อแสดงความคิดเห็น ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงาน และข้อมีการตรวจสอบข้อมูลที่ เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.11 ด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงาน

จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงาน โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับ

ปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานข้อดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความยินดีและเต็มใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อเสนอสนับสนุนส่งเสริมความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา ข้อเสนอแนะบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการต่างๆ ในการดำเนินงานของสถานศึกษา ข้อพิจารณาแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและบุคคลตัวอย่างด้านต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตเป็นที่ปรึกษาของสถานศึกษา และข้อร่วมพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.12 ด้านปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานข้อดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความยินดีและเต็มใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อเสนอสนับสนุนส่งเสริมความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และข้อร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งบุคคลในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนราธิวาส ที่มีสถานภาพต่างกัน ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 และสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 โดยการทดสอบค่าเอฟ (F- test) พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานทั้ง 12 ด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนราธิวาสที่มีสถานภาพแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในด้านที่ 2 คือ ด้านการให้ความเห็นชอบในการปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายคู่พบว่า บุคลากรภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้แทนองค์กร

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนราธิวาส ที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาต่างกันตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 และสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 โดยการทดสอบค่าเอฟ (F- test) พบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนราธิวาส ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานทั้ง 12 ด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา

ขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ และที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ต่างกัน

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครราชสีมา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแตกต่างกันในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นราย คู่ ในแต่ละด้าน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก กับสถานศึกษาขนาดกลาง แตกต่างกันในทุกด้าน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถาน ศึกษาขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานต่างกันแต่ในด้านที่ 1, 3 และ 4 ไม่แตกต่างกัน และ ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกันในด้านที่ 1, 2, 4 และ 12

4. ผลการวิเคราะห์ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครราชสีมา จากแบบสอบถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครราชสีมาในด้านกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของ สถานศึกษา ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ด้านให้ความเห็นชอบ ในการจัดทำสารหลักสูตร์ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านกำกับ และติดตามการ ดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านส่งเสริมให้มีการพินิจภัยสิทธิ์เด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่ มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ด้านเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการ บริหาร ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ด้านให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการ เพื่อการดำเนินงาน ด้านปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากข้อมูลแบบสอบถามที่สำคัญ สรุป ได้ดังนี้

1) ด้านกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษามีปัญหาหลายประการ เช่น คณะกรรมการไม่กล้าแสดงความคิดเห็นแก่สถานศึกษา คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจใน เรื่องแผน คณะกรรมการไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของตนที่แน่ชัด เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะใน การแก้ปัญหานี้ ควรจัดอบรมชี้แจงให้ความรู้แก่คณะกรรมการในเรื่องแผนหรือบทบาทของ กรรมการ เปิดโอกาสให้กรรมการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ผู้บริหารควรรับฟังความเห็นของ

กรรมการ เป็นต้น

2) ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษามีปัญหาหลายประการ เช่น กรรมการไม่ค่อยได้เข้าร่วมจัดทำแผน ขาดความรู้ในการจัดทำแผน คณะกรรมการไม่กล้าแสดงความคิดเห็น สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาหลายประการ เช่น ชี้แจงให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของงานแต่ละงาน ให้คณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างมีระบบ

3) ด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นมีปัญหาหลายประการ เช่น บุคลากรในสถานศึกษาและคณะกรรมการยังไม่มี ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินการจัดทำหลักสูตร ขาดความร่วมมือจากชุมชนและผู้ที่มีความรู้ในชุมชน สถานศึกษาไม่เชิญเข้าร่วมในการจัดทำหลักสูตร เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาหลายประการ เช่น ควรจัดให้มีการอบรมให้รู้จักบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีการประสานและประชาสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้เห็นความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่น เป็นต้น

4) ด้านกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษามีปัญหาหลายประการ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษายังขาดความรู้เรื่องการติดตามประเมินผล ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน การกำหนดวัน เวลาในการติดตามของคณะกรรมการไม่สามารถกำหนดได้แน่นอน เพราะคณะกรรมการแต่ละคนมีภาระหน้าที่ เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาหลายประการ เช่น สถานศึกษาควรทำความเข้าใจแนวการดำเนินงาน ชี้แจงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการติดตามและประเมินผล ควรมีระยะเวลาและขั้นตอนในการติดตามที่ชัดเจน เป็นต้น

5) ด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานมี ปัญหาหลายประการ เช่น ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ผู้ปกครองฐานะยากจน การย้ายสถานศึกษาของเด็กมีจำนวนมาก เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาหลายประการ เช่น ให้นำหน่วยงานทุกหน่วยช่วยกระตุ้นให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ส่งเสริมให้มีการสร้างอาชีพขึ้นในชุมชนเพื่อผู้ปกครองจะได้มีอาชีพที่เป็นหลักแหล่ง เป็นต้น

6) ด้านส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพมีปัญหาหลายประการ เช่น ผู้ปกครองยังไม่มี ความมั่นใจในการดูแลเด็กของสถานศึกษา สถานศึกษาขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในการดำเนินการ ปัญหาความยากจน สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาหลายประการ เช่น

ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรควรชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง ถึงแนวการดำเนินงานของสถานศึกษา ประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนจัดหาเงินทุนให้กับเด็กนักเรียน เป็นต้น

7) ด้านเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารมีปัญหามากหลายประการ เช่น คณะกรรมการไม่ค่อยมีส่วนร่วมเพราะคิดว่าการบริหารงานเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา คณะกรรมการไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อสถานศึกษา คณะกรรมการขาดความรู้ในเรื่องการบริหารงานในสถานศึกษา เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีหลายประการ เช่น ควรทำความเข้าใจกับคณะกรรมการให้เห็นความสำคัญของการร่วมมือกันในการพัฒนาสถานศึกษา จัดให้ความรู้ในแนวทางการบริหารงานของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น

8) ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีปัญหามากหลายประการ เช่น ปัญหาความยากจนของชุมชน ในชุมชนขาดบุคลากรที่มีความรู้ บุคลากรที่มีความสามารถไม่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีหลายประการ เช่น ขอสนับสนุนความช่วยเหลือจากชุมชนในเรื่องอื่นๆ แทนเงิน ทำความเข้าใจต่อชุมชนและบุคลากรถึงการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นต้น

9) ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนมีปัญหามากหลายประการ เช่น บุคลากรของสถานศึกษาไม่ค่อยได้เข้าร่วมพัฒนาชุมชน เพราะครูไม่มีเวลาเพียงพอ คณะกรรมการสถานศึกษามีงานส่วนตัวมากไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและสถานศึกษา สถานศึกษาขาดการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบการทำงานของสถานศึกษา เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีหลายประการ เช่น สถานศึกษาต้องสร้างศรัทธาและความเป็นกันเองต่อชุมชนให้มากขึ้น จัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เป็นต้น

10) ด้านให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษามีปัญหาหลายประการ เช่น คณะกรรมการไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อสถานศึกษา คณะกรรมการขาดการต่อเนื่องในการติดตามการดำเนินงาน เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีหลายประการ เช่น เปิดโอกาสให้คณะกรรมการแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น การประสานงานระหว่างสถานศึกษากับคณะกรรมการควรมีความต่อเนื่อง เป็นต้น

11) ด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาและ คณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงานมีปัญหามากหลายประการ เช่น การแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาทำงานมาเป็นคณะอนุกรรมการไม่ได้ เพราะไม่มีเวลา การแต่งตั้งกรรมการอนุกรรมการไม่ตรงตามความสามารถเพราะมักเห็นแก่พวกพ้อง เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา มีหลายประการ เช่น การแต่งตั้ง

กรรมการ อนุกรรมการควรยึดเอาความรู้ความสามารถเป็นหลัก การแต่งตั้งกรรมการ อนุกรรมการ จากบุคคลที่มีความสนใจทางการศึกษา เสียสละ ในการทำงาน เป็นต้น

12) ด้านปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายมีปัญหาหลายประการ เช่น ได้รับมอบหมาย ไม่ตรงกับความสามารถ ไม่มีเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะ แนวทางในการแก้ปัญหา มีหลายประการ เช่น การมอบหมายงานควรมีการปรึกษาหารือให้ที่ประชุม เป็นผู้พิจารณามอบหมายงาน ควรมอบหมายให้ผู้ที่มีความรู้และเสียสละในการทำงาน เป็นต้น

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส ตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ทั้ง 12 ด้าน

1.1 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นผลเนื่องมาจากการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างก็มีภาระหน้าที่ประจำของตนเอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่งจะเริ่มปฏิบัติงานในหน้าที่ตาม ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ทำให้บางส่วนยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควรซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เป็ลี่ยน สิริรังสรรค์กุล (2527 : 56) ที่พบว่า กรรมการศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ความยากจน ต้องประกอบอาชีพจึงทำให้ ไม่มีเวลามาทำงาน ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ จึงส่งผลให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่ดีเท่าที่ควร นอกจากนั้น ไพศาล อินทับทัน (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการ ศึกษาประจำโรงเรียนและผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษา ตามที่เสนอของคณะกรรมการศึกษา และผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อย แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมและรายด้านยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ จอมเมือง (2539 : 40) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ และโสภาส โอพริก

(2540 : 62) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนในโครงการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านปฏิบัติงาน อื่นตามที่ได้รับมอบหมายได้ปฏิบัติมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก การปฏิบัติงานในสถานศึกษา ส่วน ใหญ่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติงานร่วมกันแบบให้เกียรติซึ่งกันและกัน และตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด ใช้การยืมเขมเป็น ส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพในการ ปฏิบัติงาน ดังที่ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538 : 262) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่แสดงออกในการปฏิบัติงานที่ สามารถบ่งชี้ว่ามีผลการปฏิบัติงานได้ดีมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนรู้ (Learn Ability) ความร่วมมือ (Cooperative) ภาวะผู้นำ (Leadership) ความคิดริเริ่ม (Initiative) และ ความคิดสร้างสรรค์ (Creative) ตลอดจนการใช้ระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้ทุกคนมีความรู้สึกที่ดีในการทำงาน อันเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ใช้ความสามารถ อย่างเต็มที่ สำหรับด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ปฏิบัติน้อย อาจเนื่องมาจากชุมชนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี มี ฐานะยากจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บีบีเ้าะ หะยีสามะมาะ (2540 : 120) กล่าวว่า การเชิญ บุคคลในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรใน โรงเรียน อาจเกิดจากสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญของชุมชน และไม่เปิดโอกาสให้บุคคลในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาท ประกอบกับวิทยากรในท้องถิ่นนั้นต้องไป ประกอบอาชีพของตน เพื่อหาเลี้ยงครอบครัวเนื่องจากฐานะความเป็นอยู่ส่วนใหญ่ยากจน

เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นของรายด้านทั้ง 12 ด้าน ได้แก่

1.1.1 ด้านกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง น่าจะเกิดจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดการศึกษานโยบายระดับสูงให้เข้าใจลึกซึ้ง เสียก่อน และขาดการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเพื่อนำไปสู่การวางแผน และการกำหนดนโยบาย ดังที่ วิจิตร ศรีสอ้าน (2536 : 115) กล่าวว่า การที่จะกำหนดนโยบายขึ้นมาแล้วสามารถนำไปใช้ในการ ปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดนั้นจะต้องพัฒนานโยบายมาจากปัญหาพื้น ฐานที่เกี่ยวกับภารกิจหลัก และวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น ซึ่งในด้านกำหนดนโยบาย และ แผนพัฒนาของสถานศึกษานั้นพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมวางแผนในการป้องกันรักษา ทรัพย์สินของสถานศึกษามากที่สุด รองลงมา ร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมายและทิศทางในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการด้าน การศึกษาของชุมชน ร่วมวางแผนในการปรับปรุงอาคารสถานที่ แสดงว่าคณะกรรมการเห็นความ สำคัญของการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันรักษาทรัพย์สินของสถานศึกษา เพราะ สถานศึกษา

นั้นสร้างขึ้นด้วยภาษีของประชาชนทุกคนและคณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดหาเงินเพื่อพัฒนาในด้านต่างๆ ของสถานศึกษา เพราะทุกคนทราบดีว่าโรงเรียนประถมศึกษานั้นยังขาดความพร้อมในหลายๆ ด้าน ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532 : บทนำ) กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษานั้นมีอยู่จำนวนมาก และตั้งอยู่ในทุกพื้นที่ โดยเฉพาะโรงเรียนในชนบทยังไม่มีความพร้อมในหลายเรื่อง เช่น ได้รับงบประมาณในจำนวนที่จำกัด ขาดแคลนอัตรากำลังครู ห้องเรียนไม่เพียงพอ เป็นต้น ดังนั้นชุมชนถือว่าเป็นแหล่งที่สำคัญที่จะต้องช่วยเหลือ และร่วมพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมาย คือ นักเรียนในโรงเรียนในชุมชนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน มีความรู้ ความสามารถ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ส่วนในการร่วมพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษานั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติน้อยที่สุดน่าจะเกิดจากการประสานงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับคณะครูในสถานศึกษา ดังที่ วิไล ตั้งจิตสมคิด (2539 : 319) กล่าวว่า การที่โรงเรียนไม่กล้าแต่งตั้งคณะทำงานในการปฏิบัติงานโรงเรียนนั้นเกิดจากสาเหตุที่สำคัญคือขาดการประสานงานที่ดีเพราะต่างฝ่ายต่างมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบด้วยกัน และเกิดจากการไม่ให้ความสำคัญแก่กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภาส โอพริก (2540 : 80) กล่าวว่า กรรมการโรงเรียนบางส่วนไม่มีเวลาในการเข้าร่วมวางแผนการทำงานเพราะมีงานประจำอยู่มาก

1.1.2 ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเกิดจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความรู้ความเข้าใจในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาจึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล อันทับทัน (2527 : 10) และพิทักษ์ จอมเมือง (2539 : 59) ที่พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร เพราะยังไม่เคยมีการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่คณะกรรมการโรงเรียนได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ โสภาส โอพริก (2540 : 93) กล่าวว่า คณะกรรมการโรงเรียนยังขาดความรู้ในเรื่องแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาสในด้านนี้แต่ละประเด็น พบว่า ข้อเสนอสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาการร่วมหรือให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนของสถานศึกษา และการพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีน้อยที่สุด ซึ่งน่าจะเกิดจากผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยงานของทางราชการ ดังนั้นการดำเนินงานต่างๆ จะต้องเป็นไปตามนโยบายของหน่วยงานระดับสูงเป็นสำคัญ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพียงมีหน้าที่ในการสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุ

วัตถุประสงค์ตามนโยบายของหน่วยงานในระดับเหนือ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของโยทะกา แก้วปลั่ง (2529 : 91) จากการสัมภาษณ์กรรมการศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ยังมีความคิดว่า โรงเรียนเป็นหน่วยงานของรัฐ การปฏิบัติงานต่างๆ ต้องเป็นไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา และยังคงคิดว่าคณะกรรมการ โรงเรียนไม่สามารถแก้ปัญหาของโรงเรียนได้ แต่สามารถให้ความช่วยเหลือ ในด้านการเงิน แรงงาน วัสดุในการพัฒนาโรงเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยของ โสภาส โอพริก (2540 : 93) พบว่า เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการของโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียนให้การสนับสนุนการหรือร่วมการปฏิบัติการตามแผนของโรงเรียนมีการปฏิบัติมากที่สุด ส่วนการพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษานั้น มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานน้อยที่สุดน่าจะเกิดจากการประสานงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับคณะครูในสถานศึกษา ดังที่ วิไล ตั้งจิตสมคิด (2539 : 319) กล่าวว่า การที่โรงเรียนไม่กล้าแต่งตั้งคณะทำงานในการปฏิบัติงานโรงเรียนนั้นเกิดจากสาเหตุที่สำคัญคือขาดการประสานงานที่ดีเพราะต่างฝ่ายต่างมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบด้วยกัน และเกิดจากการไม่ให้ความสำคัญแก่กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภาส โอพริก (2540 : 80) กล่าวว่า กรรมการโรงเรียนบางส่วนไม่มีเวลาในการเข้าร่วมวางแผนการทำงานเพราะมีงานประจำอยู่มาก

1.1.3 ด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าน่าจะเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในเทคนิควิธีการ ขาดเอกสารในการค้นคว้า ขาดแหล่งวิชาการหรือแหล่งความรู้ในการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสันติ โคจิจุล (2540 : 80) ที่ได้ศึกษาสภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของครูประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของบุญมี แก้วห้าประการ (2540 : 92) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดตรัง เกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมครูในการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของจรรยาจรูญ ยอดศรี (2540 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มแรงงานและพื้นฐานอาชีพของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสงขลาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส ในด้านนี้ในแต่ละประเด็นพบว่า ข้อเสนอแนะปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาข้อร่วมพิจารณาเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร ข้อเสนอแนะวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และข้อร่วมพิจารณาแต่งตั้งคณะ

อนุกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งน่าจะเกิดจากความต้องการของท้องถิ่น ในการต้องการให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น ดังที่ กรมวิชาการ (2536 : 11) กล่าวว่า ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรมีการสำรวจรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น ในด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น ส่วนข้อร่วม พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษายัง ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน ขาดบุคลากรผู้สอนที่ตรงกับที่ชุมชนต้องการ ขาดแคลน วิทยากรในท้องถิ่น ขาดการประสานกับแหล่งวิทยากร และสถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของบีเป๊ะ หะยีสามะ (2540 : 115) กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ยากจน ชุมชนรายได้ต่ำ ชาวบ้านจึงมุ่งประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องตนเองและครอบครัว นอกจากนี้ วิไล ตั้งจิตสมคิด (2539 : 319) กล่าวว่า การที่โรงเรียนไม่กล้าแต่งตั้งคณะทำงานในการ ปฏิบัติงาน โรงเรียนนั้นเกิดจากสาเหตุที่สำคัญคือขาดการประสานงานที่ดีเพราะต่างฝ่ายต่างมีภาระ งานที่ต้องรับผิดชอบด้วยกัน และเกิดจากการไม่ให้ความสำคัญแก่กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภาส โอพริก (2540 : 80) กล่าวว่า กรรมการโรงเรียนบางส่วนไม่มีเวลาในการเข้าร่วมวางแผน การทำงานเพราะมีงานประจำอยู่มาก

1.1.4 ด้านกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คณะ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับปาน กลาง ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเกิดจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่ค่อยมีความรู้และทักษะ ตลอดจนเทคนิคในการติดตามประเมินผลเท่าที่ควร จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้าน นี้อยู่ในระดับปานกลาง ดังที่ โครงการการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 6) ที่กล่าวว่า การประเมินผลเป็น ขั้นตอนหนึ่งในการบริหาร และเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะทำให้ทราบว่า ผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุ วัตถุประสงค์หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ซึ่งในการติดตามนั้น จะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และ เทคนิคต่างๆ จึงทำให้การติดตามผลมีประสิทธิภาพมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญสม พึ่งปาน (2537 : 56) เรื่อง กระบวนการการบริหารงานของผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพใน ทิศนะของผู้บริหารและครู พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร ในด้านการติดตาม ผล และประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส ในด้านนี้ในแต่ละประเด็น พบว่า ข้อให้ข้อเสนอ แนะในการปฏิบัติงานตามแผน โครงการของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งน่าจะเกิดจากการที่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการให้สถานศึกษาได้พัฒนาตามโครงการที่ได้กำหนดเอา

ไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โยทะกา แก้วปลั่ง (2529 : 76) ในเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่าของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนมีความคาดหวังอยากเห็น โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เป็นแบบอย่างแก่ชุมชน เช่น บริเวณโรงเรียนมีรั้วแสดงอาณาเขตที่สวยงาม และมีสภาพที่ร่มรื่นน่าอยู่ รองลงมาคือ ชื่อนำผลการติดตามและประเมินผลเพื่อวางแผนปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านต่างๆของสถานศึกษา ข้อติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ข้อร่วมรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาตามลำดับ และข้อร่วมประเมินโครงการพิเศษหรือโครงการตามนโยบายของกระทรวง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานน้อยน่าจะมาจากสาเหตุที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่ค่อยมีความรู้และทักษะตลอดจนเทคนิคในการติดตามประเมินผลเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภาส โอพริก (2540 : 95) พบว่าคณะกรรมการโรงเรียนยังไม่ค่อยมีความรู้และทักษะตลอดจนเทคนิคในการติดตามผลเท่าที่ควร นอกจากนี้ เปลี่ยน สิริสังสรรค์กุล (2527 : 66) พบว่าคณะกรรมการโรงเรียน ส่วนใหญ่ที่ได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุม เพื่อให้รับทราบผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการประเมินโครงการต่างๆ ของโรงเรียนเท่าที่ควร

1.1.5 ด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยเห็นน่าจะเกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์และการประสานงานของสถานศึกษากับชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บีเบ๊ะ ะหะยีสามะ (2540 : 122) กล่าวว่า โรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์ในการกระจายข่าวสารให้แก่ชุมชน และการเผยแพร่ข่าวสารยังไม่หลากหลาย ทำให้การกระจายข่าวสารจากสถานศึกษาไปสู่ชุมชนทำได้น้อย และการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับคณะกรรมการยังมีไม่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภาส โอพริก (2540 : 80) กล่าวว่า กรรมการโรงเรียนบางส่วนไม่มีเวลาในการเข้าร่วมทำงาน เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส ในด้านนี้ในแต่ละประเด็น พบว่า การเสนอแนะวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาต้องการให้เด็กได้รับการศึกษาให้มากที่สุดเพื่อประโยชน์กับตัวเอง ส่วนการเสนอแนะให้สถานศึกษาชี้แจงให้ประชาชนทราบแนวปฏิบัติของผู้ปกครองมีส่วนร่วมน้อย เพราะอาจเกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์และการประสานงานของสถานศึกษากับชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บีเบ๊ะ ะหะยีสามะ (2540 : 122) กล่าวว่า โรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์ในการกระจายข่าวสารให้แก่ชุมชน และการเผยแพร่ข่าวสารยังไม่หลากหลาย นอกจากนี้

นี้วิลโลว์ ตั้งจิตสมคิด (2539 : 319) กล่าวว่า โรงเรียนกับคณะกรรมการศึกษาขาดการประสานงานที่ดี เพราะต่างฝ่ายต่างมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบด้วยกัน และเกิดจากการไม่ให้ความสำคัญแก่กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภาส โอปริก (2540 : 80) กล่าวว่า กรรมการโรงเรียนบางส่วนไม่มีเวลาในการเข้าร่วมทำงาน

1.1.6 ด้านส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งน่าจะเกิดจากคณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล อินทับทัน (2527 : 10) ที่พบว่า กรรมการศึกษายังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองดี เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา ในด้านนี้ในแต่ละประเด็น พบว่า ข้อเสนอความคิดเห็นแก่สถานศึกษาเกี่ยวกับ การส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือ ข้อการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองในการดูแล ให้ความช่วยเหลือส่งเสริม นักเรียน เด็กพิการเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และข้อการประสานกับหน่วยงานราชการเพื่อให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมนักเรียนเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งอาจจะเกิดจากการที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีเวลาในการทำงานและการประสานงานที่ดีระหว่างสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภาส โอปริก (2540 : 80) กล่าวว่า กรรมการโรงเรียนบางส่วนไม่มีเวลาในการเข้าร่วมทำงาน

1.1.7 ด้านเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหาร ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งน่าจะเกิดจากระบบการบริหารการศึกษาของประเทศในปัจจุบันถึงแม้ว่าจะมีนโยบายในการกระจายอำนาจการบริหารลงสู่ส่วนภูมิภาคมากขึ้น แต่ยังคงยึดนโยบายของหน่วยงานระดับสูงเป็นหลักทำให้โรงเรียนไม่มีเอกภาพในการบริหารเท่าที่ควรดังที่ วิลโลว์ ตั้งจิตสมนึก (2539 : 335) กล่าวว่า แม้ในปัจจุบันบทบาทของรัฐได้เริ่มเปลี่ยนแปลงไปโดยเน้นให้ส่วนต่างๆ ของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น แต่ระบบการบริหารจัดการศึกษายังคงศูนย์รวมอำนาจ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับแนวคิดรวมทั้ง กฎ ระเบียบ ต่างๆ ที่ไม่เอื้อต่อการบริหารงาน เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา ในด้านนี้ในแต่ละประเด็น พบว่า ข้อร่วมมือกับครูเพื่อหาวิธีการให้ผู้ปกครองสนใจ และดูแลให้นัก

เรียนทำงานตามที่ครอบคลุมหมาย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งน่าจะเกิดจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคิดว่าการพัฒนางานวิชาการสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บีเบ๊าะ หนีสะมาะ (2540 : 118) กล่าวว่า สถานศึกษาให้ความสำคัญต่องานวิชาการเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือร่วมพิจารณาให้ความเห็นในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน นอกจากนี้ชูชาติ พวงสมจิตร (2540 : 85) กล่าวว่า คนในชุมชนต้องการให้โรงเรียนมีคุณภาพไม่เป็นรองใครและต้องการให้โรงเรียนสอนลูกหลานของเขาให้ดี ขอร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ความรู้แก่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และขอประสานงานกับส่วนราชการต่างๆ เชิญเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้กับนักเรียน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติน้อยที่สุด ซึ่งสาเหตุอาจมาจากการประสานงานที่ดี และการไม่มีเวลาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไล ตั้งจิตสมคิด (2539 : 319) กล่าวว่า โรงเรียนกับคณะกรรมการศึกษาเขตการประสานงานที่ดีเพราะต่างฝ่ายต่างมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบด้วยกัน และเกิดจากการไม่ให้ความสำคัญแก่กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภาส โอพริก (2540 : 80) กล่าวว่า กรรมการโรงเรียนบางส่วนไม่มีเวลาในการเข้าร่วมทำงาน

1.1.8 ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งน่าจะเกิดจากการไม่มีเวลาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภาส โอพริก (2540 : 80) กล่าวว่า กรรมการโรงเรียนบางส่วนไม่มีเวลาในการเข้าร่วมทำงาน เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส ในด้านนี้ในแต่ละประเด็น พบว่า ข้อเสนอแนะแหล่งทรัพยากรเพื่อการศึกษา การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติสูงสุด ซึ่งอาจเกิดจากคณะกรรมการสถานศึกษาต้องการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเจริญสวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โยทะกา แก้วปลั่ง (2529 : 6) พบว่า คณะกรรมการศึกษามีความคาดหวังอยากเห็น โรงเรียนมีการพัฒนา มีสภาพแวดล้อมที่เป็นแบบอย่างแก่ชุมชน เช่น บริเวณโรงเรียนมีรั้วแสดงอาณาเขตที่สวยงาม และมีสภาพที่ร่มรื่นน่าอยู่ รองลงมาคือให้ความเห็นชอบแผนประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เสนอแนะแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ข้อพิจารณากำหนดมาตรการการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา ตามลำดับและข้อร่วมรายงานผลการดำเนินงานการประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไม่มีเวลาในการทำงานเพราะมีอาชีพที่ต้องทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บีเบ๊าะ หนีสะมาะ (2540 : 118) พบว่ากรรมการโรงเรียนไม่เวลาร่วมประชุมเพราะต้องไปประกอบอาชีพ

1.1.9 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัมภณฑ์ จุนโท (2536 : 158) ในเรื่องการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่เสี่ยงภัยเขตการศึกษา 2 พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ บีเป้าะ ะยะยีสะมาะ (2540 : 114) ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารตามทัศนะของครูและกรรมการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ถ้าหากสถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนแล้วย่อมส่งผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กิติมา ปริดีดิติก (2532 : 250-252) และ โสภณ เพ็ชรพวง (2533 : 4) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนจัดบริการแก่ชุมชน ช่วยเหลือชุมชน และชุมชนมีความเข้าใจในการปฏิบัติงานของโรงเรียนนั้น ย่อมทำให้เกิดความเข้าใจอันดี และส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา ในด้านนี้ในแต่ละประเด็น พบว่า ข้อเสนอแนะกับสถานศึกษาเพื่อให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติสูงสุด แสดงว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2528 : 33-34) ที่กล่าวว่า โรงเรียนโดยทั่วไปตั้งอยู่ในชุมชน ดังนั้นโรงเรียนกับชุมชนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยบทบาทของโรงเรียนต่อชุมชนและชุมชนต่อโรงเรียนที่จะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันรองลงมาคือ ข้อเสนอแนะที่แจ้งให้ประชาชนและชุมชนเข้าใจจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา ข้อเสนอแนะกับหน่วยงานหรือประชาชนในท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาสถานศึกษา ส่วนข้อเสนอแนะให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องใช้สถานศึกษาเพื่อให้บริการแก่ชุมชนและข้อเสนอแนะให้สถานศึกษาเป็นผู้ประสานงานเพื่อแก้ปัญหาของชุมชน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติน้อย อาจเนื่องมาจากบุคลากรในสถานศึกษาไม่ได้อยู่ในพื้นที่ชุมชนสถานศึกษา จึงไม่สามารถอุทิศเวลาในการศึกษาปัญหาของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญา รอดแก้ว (2529 : บทคัดย่อ) และวิเชียร อ่อนประเสริฐ (2529 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าครูที่ไม่ได้อาศัยในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่จะเป็นสาเหตุสำคัญที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน

1.1.10 ด้านให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง น่าจะเกิดจากที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่กล้าแสดงความคิดเห็นรายงานผลการดำเนินงานประจำปี และยังเข้าใจว่าการรายงานผลเป็นเรื่องของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของไพศาล อันทับทัน (2527 : 10) ที่พบว่า กรรมการโรงเรียนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควรจึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา ในด้านนี้ในแต่ละประเด็น พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขื่อนำผลการติดตามและประเมินผลเพื่อวางแผนปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษามากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปลี้น ศิริรังสรรค์กุล (2527 : 66) พบว่า กรรมการโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับเชิญเข้าประชุมให้รับทราบผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน รองลงมาคือ เข้าร่วมพิจารณาให้ความเป็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ส่วนข้อมีการตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ที่สุด น่าจะเกิดจากการจัดเก็บข้อมูลของสถานศึกษาที่ยังไม่เป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมมาตร มานะกล้า (2536 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศ มีปัญหาในระดับมากเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การเก็บรักษาข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล นอกจากนี้ สุนันทา เลาหะนันท์ (2531 : 89) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญน้อยส่งผลให้การปฏิบัติงานขั้นตรวจสอบข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง

1.1.11 ด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งน่าจะเกิดจากการไม่มีเวลาในการเข้าร่วมในการทำงานกับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บีเบ๊าะ หะยีสามะมาะ (2540 : 116-117) พบว่าชุมชนส่วนใหญ่ยากจน ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ต้องไปประกอบอาชีพของตนเอง ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา ในด้านนี้ในแต่ละประเด็น พบว่า การดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความยินดีและเต็มใจน่าจะเกิดจากสถานศึกษากับชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้สึกว่าเป็นของเขา ดังที่ สุภรณ์ ศรีพิพลและกล้า ทองขาว (2524 : 234) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่มีหน้าที่ในการให้ความรู้แก่เยาวชน ดังนั้นบุคคลในชุมชนทุกคนถือว่าเป็นเจ้าของส่วนการร่วมพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานของสถานศึกษาการมีส่วนร่วม น้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากไม่มีเวลาในการทำงานเพราะมีอาชีพที่ต้องทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บีเบ๊าะ หะยีสามะมาะ (2540 : 118) พบว่ากรรมการโรงเรียนไม่เวลารวมประชุม เพราะต้องไปประกอบอาชีพ

1.1.12 ด้านปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง และรายชื่ออยู่ใน

ระดับปานกลาง ซึ่งน่าจะเกิดจากการไม่มีเวลาในการเข้าร่วมในการทำงานกับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บีเบ้ะ ะหะยีสามาอะ (2540 : 116-117) พบว่าชุมชนส่วนใหญ่ยากจนช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ต้องไปประกอบอาชีพของตนเอง ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส ในด้านนี้ในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความยินดีและเต็มใจอยู่ในระดับมากน่าจะเกิดจากสถานศึกษากับชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้สึกรักว่าสถานศึกษาเป็นของเขา ดังที่ สุภรณ์ ศรีพหลและกล้า ทองขาว (2524 : 234) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่มีหน้าที่ในการให้ความรู้แก่เยาวชน ดังนั้นบุคคลในชุมชนทุกคนถือว่าเป็นเจ้าของ รองลงมาคือสนับสนุนความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ส่วนการร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งบุคคลในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมน้อยที่สุดทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไม่มีเวลาในการทำงานเพราะมีอาชีพที่ต้องทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บีเบ้ะ ะหะยีสามาอะ (2540 : 118) พบว่ากรรมการ โรงเรียนไม่เวลารวมประชุม เพราะต้องไปประกอบอาชีพ

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามตัวแปรสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา คือ บุคลากรภายในสถานศึกษา ผู้แทนประชาชน ผู้แทนองค์กร และผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส ที่สถานภาพต่างกัน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานทั้ง 12 ด้านโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของมนัส อินทร์จันทร์ (2540 : 101) ซึ่งเปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมจังหวัดในเขตการศึกษา 3 ซึ่งพบว่า คณะกรรมการที่มาจากประเภทต่าง ๆ กันจะมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ ประสงค์ ชูวิจิตร (2540 : 122) ซึ่งเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า บุคลากรภายในสถานศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้แทนองค์กร

จากผลการวิจัยนี้ อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังเริ่มปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ซึ่งจากแบบสอบถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบางส่วนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเท่าที่ควร ซึ่งทำให้การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา ที่ปฏิบัติในสถานศึกษาขนาดต่างกัน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานทั้ง 12 ด้านโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเสนาะติเยาว์ (2532 : 56 อ้างถึงใน นิยม รักมาก, 2538 : 128) ได้กล่าวไว้ว่าขนาดของโรงเรียนที่ต่างกัน มีผลทำให้สภาพโรงเรียนแตกต่างกัน โดยเฉพาะทรัพยากรในการบริหาร เช่น จำนวนครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และอาคารสถานที่ ซึ่งในการจัดสรรงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และอาคารสถานที่ ทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ได้ยึดจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจัดสรร ทำให้โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ไม่เท่ากัน จึงน่าจะเป็นสาเหตุทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งจากผลของการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความสัมพันธ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีความใกล้ชิดและผูกพันกับสถานศึกษามากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในขนาดใหญ่ ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีส่วนร่วมน้อยกว่าขนาดกลาง จากการสัมภาษณ์ พบว่า ในสถานศึกษาขนาดเล็กนั้นการสรรหาบุคลากรนั้นมิให้เลือกไม่มากนัก นอกจากนี้ยังพบว่าบุคลากรนั้นไม่สามารถให้เวลากับสถานศึกษาได้เต็มที่ เพราะต้องมีภาระหน้าที่ต้องทำมาหากิน จึงทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมน้อย ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง สระทอง (2536 : 104) ที่ศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน จังหวัดปัตตานี พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียน

กับชุมชนที่ปฏิบัติในโรงเรียนขนาดต่างกันแตกต่างกัน โดยที่โรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่

จากงานวิจัยและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานต่างกัน

4. วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อรวบรวมปัญหา ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส

4.1 ด้านกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ผลจากการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถาม ปลายเปิด และการสัมภาษณ์ สอดคล้องกันว่า เรื่องที่เป็นปัญหาในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการมากที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่กล้าแสดงความคิดเห็นแก่สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องแผน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของตนที่แน่ชัด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยวิจัยของ ไพศาล อันทับทัน (2527 : 10) และพิทักษ์ จอมเมือง (2539 : 59) ที่พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร เพราะยังไม่เคยมีการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่คณะกรรมการโรงเรียนได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ โสภาส โอพริก (2540 : 93) กล่าวว่า คณะกรรมการโรงเรียนยังขาดความรู้ในเรื่องแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

สำหรับข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหานี้ จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ ควรจัดอบรมชี้แจงให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเรื่องแผนหรือบทบาทของกรรมการ เปิดโอกาสให้กรรมการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ผู้บริหารควรรับฟังความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นต้น

4.2 ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ผลจากการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ สอดคล้องกันว่า เรื่องที่เป็นปัญหาในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการมากที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ค่อยได้เข้าร่วมจัดทำแผน ขาดความรู้ในการจัดทำแผน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยวิจัยของ ไพศาล อันทับทัน (2527 : 10) และพิทักษ์ จอมเมือง (2539 : 59) ที่พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร เพราะยังไม่เคยมีการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่คณะกรรมการโรงเรียนได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ โสภาส โอพริก (2540 : 93) กล่าวว่า คณะ

กรรมการโรงเรียนยังขาดความรู้ในเรื่องแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ มีหลายประการ เช่น ชี้แจงให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของงานแต่ละงาน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างมีระบบ

4.3 ด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำสารหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ผลจากการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ สอดคล้องกันว่า เรื่องที่เป็นปัญหาในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการมากที่สุด คือ บุคลากรในสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่มี ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินการจัดทำหลักสูตร ขาดความร่วมมือจากชุมชนและผู้ที่มีความรู้ในชุมชน สถานศึกษาไม่เชิญเข้าร่วมในการจัดทำหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล อินทับทัน (2527 : 10) และพิทักษ์ จอมเมือง (2539 : 59) ที่พบว่า คณะกรรมการ โรงเรียนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร เพราะยังไม่เคยมีการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่คณะกรรมการ โรงเรียนได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับโรงเรียน

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์มีหลายประการ เช่น ควรจัดให้มีการอบรมให้รู้กับบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการประสานและประชาสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้เห็นความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่น เป็นต้น

4.4 ด้านกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาผลจากการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ สอดคล้องกันว่า เรื่องที่เป็นปัญหาในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการมากที่สุด คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังขาดความรู้เรื่องการติดตามประเมินผล ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน การกำหนดวัน เวลาในการติดตามของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่สามารถกำหนดได้แน่นอนเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละคนมีภาระหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภาส โอพริก (2540 : 95) พบว่าคณะกรรมการ โรงเรียนยังไม่ค่อยมีความรู้และทักษะตลอดจนเทคนิคในการติดตามผลเท่าที่ควร นอกจากนี้เปลี่ยณ ศิริสังสรรค์กุล (2527 : 66) พบว่าคณะกรรมการ โรงเรียน ส่วนใหญ่ที่ได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุม เพื่อมารับทราบผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการประเมินโครงการต่างๆ ของโรงเรียนเท่าที่ควร

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ มีหลายประการ เช่น สถานศึกษาควรทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินงาน ชี้แจงให้เห็นถึง

ความสำคัญ และความจำเป็นในการติดตามและประเมินผล ควรมีระยะเวลาและขั้นตอนในการติดตามที่ชัดเจน

4.5 ด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลจากการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ สอดคล้องกันว่า มีปัญหาหลายประการ เช่น ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ผู้ปกครองฐานะยากจน การย้ายสถานศึกษาของเด็กมีจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบีเป๊ะ หะยีสามะ (2540 : 115) กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ยากจน ชุมชนรายได้น้อย ชาวบ้านจึงมุ่งประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องตนเองและครอบครัว

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ มีหลายประการ เช่น ให้นำหน่วยงานทุกหน่วยช่วยกระตุ้นให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ส่งเสริมให้มีการสร้างอาชีพขึ้นในชุมชนเพื่อผู้ปกครองจะได้มีอาชีพที่เป็นหลักแหล่ง เป็นต้น

4.6 ด้านส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ผลจากการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ สอดคล้องกันว่า มีปัญหาหลายประการ เช่น ผู้ปกครองยังไม่มี ความมั่นใจในการดูแลเด็กของสถานศึกษา สถานศึกษาขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในการดำเนินการ ปัญหาความยากจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิไล ตั้งจิตสมคิด (2539 : 319) กล่าวว่า การที่โรงเรียนไม่กล้าแต่งตั้งคณะทำงานในการปฏิบัติงาน โรงเรียนนั้นเกิดจากสาเหตุที่สำคัญคือขาดการประสานงานที่ดี เพราะต่างฝ่ายต่างมีการะงานที่ต้องรับผิดชอบด้วยกัน และเกิดจากการไม่ให้ความสำคัญแก่กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภาส โอพริก (2540 : 80) กล่าวว่า กรรมการโรงเรียนบางส่วนไม่มีเวลาในการเข้าร่วมวางแผนการทำงานเพราะมีงานประจำอยู่มาก

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ เช่น ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรครูชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองถึงแนวการดำเนินงานของสถานศึกษา ประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนจัดหาเงินทุนให้กับเด็กนักเรียน เป็นต้น

4.7 ด้านเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหาร ผลจากการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ สอดคล้องกันว่า มีปัญหาหลายประการ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ค่อยมีส่วนร่วมเพราะคิดว่าการบริหารงานเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ในเรื่อง การบริหารงานในสถานศึกษา เห็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพศาล อันทับทัน (2527 : 10) และพิทักษ์ จอมเมือง (2539 : 59) ที่พบว่า คณะกรรมการ

โรงเรียนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร เพราะยังไม่เคยมีการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่คณะกรรมการโรงเรียนได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับโรงเรียน

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์มีหลายประการ เช่น ควรทำความเข้าใจกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เห็นความสำคัญของการร่วมมือกันในการพัฒนาสถานศึกษา จัดให้ความรู้ในแนวทางการบริหารงานของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น

4.8 ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลจากการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ สอดคล้องกันว่า มีปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาความยากจนของชุมชน ในชุมชนขาดบุคลากรที่มีความรู้ บุคลากรที่มีความสามารถไม่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปีเปาะหะยีสามะ (2540 : 115) กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ยากจน ชุมชนรายได้ต่ำ ชาวบ้านจึงมุ่งประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องตนเองและครอบครัว นอกจากนี้ผลการวิจัยของวิไล ตั้งจิตสมคิด(2539 : 319) กล่าวว่า การที่โรงเรียนไม่กล้าแต่งตั้งคณะทำงานในการปฏิบัติงานโรงเรียนนั้นเกิดจากสาเหตุที่สำคัญคือขาดการประสานงานที่ดีเพราะต่างฝ่ายต่างมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบด้วยกัน และเกิดจากการไม่ให้ความสำคัญแก่กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภาส โอฟริก (2540 : 80) กล่าวว่า กรรมการโรงเรียนบางส่วนไม่มีเวลาในการเข้าร่วมวางแผนการทำงานเพราะมีงานประจำอยู่มาก

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ มีหลายประการ เช่น ขอสนับสนุนความช่วยเหลือจากชุมชนในเรื่องอื่นๆ แทนเงิน ให้ความเข้าต่อชุมชนและบุคลากรถึงการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นต้น

4.9 ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ผลจากการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์สอดคล้องกันว่า มีปัญหาหลายประการ เช่น บุคลากรของสถานศึกษาไม่ค่อยได้เข้าร่วมพัฒนาชุมชน เพราะครูไม่มีเวลาเพียงพอ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีงานส่วนตัวมากไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและสถานศึกษา สถานศึกษาขาดการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบการทำงานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญา รอดแก้ว (2529 : บทคัดย่อ) และวิเชียร อ่อนประเสริฐ (2529 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าครูที่ไม่ได้อาศัยในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่จะเป็นสาเหตุสำคัญที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์มีหลายประการ เช่น สถานศึกษาต้องสร้างศรัทธาและความเป็นกันเองต่อชุมชนให้มากขึ้น จัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เป็นต้น

4.10 ด้านให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ผลจากการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์สอดคล้องกันว่า มีปัญหาหลายประการ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดการต่อเนื่องในการติดตามการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล อันทับทัน (2527 : 10) และพิทักษ์ จอมเมือง (2539 : 59) ที่พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร เพราะยังไม่เคยมีการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่คณะกรรมการโรงเรียน ได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับโรงเรียน

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ มีหลายประการ เช่น เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น การประสานงานระหว่างสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีความต่อเนื่อง เป็นต้น

4.11 ด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงาน ศึกษา ผลจากการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์สอดคล้องกันว่า มีปัญหาหลายประการ เช่น การแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาทำงานมาเป็นคณะอนุกรรมการไม่ได้เพราะไม่มีเวลา การแต่งตั้งกรรมการ อนุกรรมการไม่ตรงตามความสามารถเพราะมักเห็นแก่พวกพ้องซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะ๊ะ หะยีสามะ (2540 : 116-117) พบว่าชุมชนส่วนใหญ่ยากจน ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ต้องไปประกอบอาชีพของตนเอง

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์มีหลายประการ เช่น การแต่งตั้งกรรมการ อนุกรรมการควรยึดเอาความรู้ความสามารถเป็นหลัก การแต่งตั้งกรรมการ อนุกรรมการจากบุคคลที่มีความสนใจทางการศึกษา เสียสละ ในการทำงาน เป็นต้น

4.12 ด้านปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ศึกษา ผลจากการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์สอดคล้องกันว่า มีปัญหาหลายประการ เช่น ได้รับมอบหมายไม่ตรงกับความสามารถ ไม่มีเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะ๊ะ หะยีสามะ (2540 : 116-117) พบว่าชุมชนส่วนใหญ่ยากจน ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ต้องไปประกอบอาชีพของตนเอง

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาจากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ มีหลายประการ เช่น การมอบหมายงานควรมีการปรึกษาหารือให้ที่ประชุมเป็นผู้พิจารณา มอบหมายงาน ควรมอบหมายให้ผู้ที่มีความรู้และเสียสละในการทำงาน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ลักษณะ คือข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยที่พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมทั้ง 12 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานให้มีมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1 จากการวิจัยที่พบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมทั้ง 12 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง แต่ด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งทางสถานศึกษาต้องทำความเข้าใจกับชุมชนเพื่อขอความร่วมมือ สนับสนุน ประสานความร่วมมือระหว่างทางสถานศึกษากับชุมชนในการนำบุคลากรที่มีความสามารถเข้ามาทำงานร่วมกับสถานศึกษา

1.2 ควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความเป็นผู้นำให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นตัวแทนของกลุ่มต่างๆ ทำให้มีการกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าเสนอแนะ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆมากขึ้น

1.3 สถานศึกษาควรมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาให้บ่อยครั้ง เพื่อรับทราบนโยบาย แนวทางการปฏิบัติ และการประสานงานในการทำงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เป็นการประชาสัมพันธ์การทำงานของสถานศึกษาให้ชุมชนรับทราบความเคลื่อนไหวและแนวการทำงาน of สถานศึกษาไปด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน